

DM-001-001234

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Indian Culture : Paper No. 4

(ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ - પ્રાચીનકાલ) (Core)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001234

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

વિભાગ-1

1 બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : (MCQ) 20

- (1) વનરાજ વિશેની વિસ્તૃત માહિતી કયા ગ્રંથમાંથી મળે છે ?
(A) સિદ્ધહેમ શબ્દાનુશાસન (B) દિપંકર જાતક
(C) રત્નમાલા (D) ધ્વાશ્રય
- (2) મૂળરાજ છેલ્લા ચાવડાવંશના કયા રાજાનો ભાણેજ હતો ?
(A) રૂદ્રસિંહ (B) સિદ્ધરાજ જયસિંહ
(C) દામજળશ્રી (D) સામતસિંહ
- (3) સોલંકી વંશના સ્થાપક મૂળરાજ 1લા એ કઈ સાલમાં સત્તા સ્થાપી ?
(A) ઈ.સ. 1942 (B) ઈ.સ. 942
(C) ઈ.સ. 1442 (D) ઈ.સ. 922
- (4) મૂળરાજે કયા મંડલથી પોતાની કારકિર્દીનો આરંભ કર્યો હતો ?
(A) લાટમંડલ (B) ઓખામંડલ
(C) ચૌલામંડલ (D) સારસ્વતમંડલ
- (5) અણહિલવાડ પાટણ કયા જિલ્લામાં આવેલું છે ?
(A) ડાંગ જિલ્લો (B) વલસાડ જિલ્લો
(C) સુરત જિલ્લો (D) મહેસાણા જિલ્લો

- (6) “धर्मरिषय महात्म्य”नामना ग्रंथमां वनराजने कोनो पुत्र क्खो छे ?
 (A) राजमाता भीनणदेवी (B) राणी उदयमति
 (C) राजनी नामे दासी (D) तारामति
- (7) सोलंकीकालमां पाटण शेरुं मोट्टुं केन्द्र गण्णातुं उतुं ?
 (A) वेपार-वाणिज्य (B) भीठा उद्योग
 (C) शण उद्योग (D) मत्स्य उद्योग
- (8) महमूद गजनवी कया शहरनो सुलतान उतो ?
 (A) गिरिनगर (B) जूनागढ
 (C) गजनानो (D) इतेडपुर
- (9) भीमदेवे सोमनाथनुं नवुं मंदिर शेरुं बनावेलुं ?
 (A) आरसनुं (B) सोनानुं
 (C) रुपानुं (D) पथरनुं
- (10) राणी उदयमतिअे पाटणमां शुं बंधावेलुं ?
 (A) कूवो (B) सरोवर
 (C) महेल (D) वाव
- (11) कर्णदेव 1लाना लग्न कया प्रदेशनी राजकुंवरी साथे थया उता ?
 (A) महाराष्ट्र (B) कर्णाटक
 (C) केराला (D) आंध्रप्रदेश
- (12) सिद्धराज जयसिंहे पाटणमां क्युं सरोवर बंधावेलुं ?
 (A) नणसरोवर (B) कांकरिया सरोवर
 (C) सरदार सरोवर (D) सडस्त्रलिंग सरोवर
- (13) सिद्धराजे गुजरात-पाटणमां केटला वर्ष राज्य करेलुं ?
 (A) 25 वर्ष (B) 32 वर्ष
 (C) 49 वर्ष (D) 44 वर्ष

- (14) સોમનાથનો યાત્રાવેરો જે દર વર્ષે 72 લાખ રૂા. થતો હતો તે કોના કહેવાથી સિદ્ધરાજે બંધ કરાવેલો ?
- (A) રાણી ઉદયમતિ (B) રાજમાતા મીનળદેવી
(C) રાણી પદ્મિની (D) રાજમાતા અહલ્યાબાઈ
- (15) કુમારપાલે કયો વેરો નાબુદ કરેલો ?
- (A) અનાથ પુત્રિકા ધનનો ત્યાગ (B) અનાથ-સંપત્તિનો ત્યાગ
(C) અપુત્રિકા ધનનો ત્યાગ (D) અયોગ્ય સંપત્તિનો ત્યાગ
- (16) કર્ણાવતીનગરીને કોણે વસાવેલી ?
- (A) સિદ્ધરાજે (B) કુમારપાળે
(C) ભીમદેવ (D) કર્ણદેવે
- (17) શ્રી હેમચંદ્રાચાર્યે શિવની સ્તુતિ કરવા માટે કયા સ્તોત્રની રચના કરેલી ?
- (A) શિવ સહસ્ત્રનામ (B) મહામૃત્યુંજય
(C) શિવ મહિમન્ (D) વીતરાગ સ્તોત્ર
- (18) મંત્રી તેજપાલના પત્નીએ કયુ કાવ્ય રચેલું ?
- (A) કલા-કાવ્ય (B) કવિવંદના કાવ્ય
(C) કુમાર કાવ્ય (D) કંકણ કાવ્ય
- (19) 'દેવલદેવી-વ-પ્રીજપાન' નામનું પ્રેમ કાવ્ય કયા કવિએ લખેલું ?
- (A) ઝવેરચંદ મેઘાણી (B) કનૈયાલાલ મુનશી
(C) અમીર ખુસરો (D) કવિ બિલહણ
- (20) કવિ પદ્મનાથ કયા ગ્રંથમાં મંત્રી માધવ અને કર્ણદેવને હિન્દુ રાજ્યના પતન માટે જવાબદાર ગણાવેલ છે ?
- (A) સિદ્ધહેમ ગ્રંથ (B) ગ્રંથ સાહેબ
(C) કાન્હડે પ્રબંધ (D) કર્ણસુંદરી

2 વનરાજ ચાવડા વિશેની વિવિધ અનુશ્રુતિઓ વર્ણવી તેની સિદ્ધિઓનું મૂલ્યાંકન કરો. 10

અથવા

2 સોલંકીકાલીન સમાજજીવન વિષે નોંધ લખો. 10

3 સોલંકીશાસક સિદ્ધરાજ જયસિંહના વિવિધ બિરુદો વર્ણવો. 10

અથવા

3 કણદેવ વાઘેલા વિશે નોંધ લખી, ગુજરાતમાં હિંદુ રાજ્યસત્તાના પતનનો વિગતે ખ્યાલ આપો. 10

4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક) 8

- (1) સોલંકીકાલીન ધાર્મિક પરિસ્થિતિ
- (2) સોમનાથ પાટણ.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8

- (1) મોઢેરા સૂર્યમંદિર
- (2) વસ્તુપાલ તેજપાલ.

5 ટૂંકા ઉત્તરો લખો : (કોઈ પણ બે) 14

- (1) સોલંકી રાજ્યની સ્થાપનામાં મૂળરાજ સોલંકીનું પ્રદાન જણાવો.
- (2) સોલંકી શાસક કુમારપાલની સિદ્ધિઓ.
- (3) રાજમાતા મીનળદેવીનું પ્રદાન
- (4) ગુજરાત પર મહમૂદ ગઝનવીનું આક્રમણ

ENGLISH VERSION

1 Multiple Choice Questions :

20

- (1) From which treatise do we get the information about Vanraj?
- (A) Siddhem Shabdanushashan
(B) Dipkarjatak
(C) Ratnamala
(D) Duyashraya
- (2) Mulraj Solanki was the nephew of which last Chavda Dynasty?
- (A) Rudrasinh (B) Siddhraj Jaysinh
(C) Damjalshree (D) Samantsinh
- (3) Mularaj the 1st of the Solanki dynasty established his powers in which year?
- (A) 1942 A.D. (B) 942 A.D.
(C) 1442 A.D. (D) 922 A.D.
- (4) From which Mandal did Mulraj start his career?
- (A) Lat Mandal (B) Okha Mandal
(C) Chaula Mandal (D) Saraswat Mandal
- (5) Anahilwad Patan is situated in which district?
- (A) Dang (B) Valsad
(C) Surat (D) Mahesana
- (6) Vanraj is said to be whose son according to the treatise "Dharmaranya Mahatmya?"
- (A) Rajmata Minaldevi
(B) Rani Udaymati
(C) Dasi Rajani
(D) Taramati

- (7) During the Solanki era Patan was the great centre of?
(A) Trade and Commerce
(B) Salt industries
(C) Jute industries
(D) Fisheries industries
- (8) Muhammad Gajni was the ruler of which city?
(A) Girinagar (B) Junagadh
(C) Gazanano (D) Fatehpur
- (9) The new temple of Somnath was made of what by Bhimdev?
(A) Marble (B) Gold
(C) Silver (D) Stones
- (10) What did Rani Udaymati build in Patan?
(A) Well (B) Lake
(C) Palace (D) Vav
- (11) Karnadev the 1st married with the princess of which state?
(A) Maharashtra (B) Karnataka
(C) Kerala (D) Andhra Pradesh
- (12) Which lake in Patan did Siddharaj Jaysinh build?
(A) Nal lake (B) Kankaria lake
(C) Sardar lake (D) Sahastraling lake
- (13) For how many years did Siddharaj rule Patan-Gujarat?
(A) 25 (B) 32
(C) 49 (D) 44
- (14) By whose request did Siddharaj stop the pilgrim tax of Somnath which was 72 lakhs annually?
(A) Rani Udaymati (B) Rajmata Minaldevi
(C) Rani Padmini (D) Rajmata Ahalyabai

- (15) Which tax was abolished by Kumarpal?
(A) Ananth Putrika Dhan
(B) Ananth Sampati
(C) Aputrika Dhan
(D) Illegal wealth
- (16) Who established the Karnavati City?
(A) Siddharaj (B) Kumarpal
(C) Bhimdev (D) Karnadev
- (17) Which Stotra did Shri Hemchandracharya created to worship lord Shiva?
(A) Shiv Sahasranam
(B) Maha Mrityunjaya
(C) Shiv Mahiman
(D) Vitaraga Strotram
- (18) Which poem was written by the wife of Courtier Tejpal?
(A) Kala Kavya (B) Kavi Vandana Kavya
(C) Kumar Kavya (D) Kankan Kavya
- (19) Who wrote the love poem 'Deval devi-v-Khrij Khan'?
(A) Zaverchand Meghani
(B) Kanaiyalal Munshi
(C) Aamir Khushro
(D) Kavi Bilhan
- (20) In which treatise does the poet Padmanth held Courtier Madhav and Karnadev responsible for the fall of the Hindu dynasty?
(A) Siddhahem treatise (B) Granth saheb
(C) Kanhde Prabandh (D) Karnasundari

- 2 Narrate the various legends about Vanraj Chavda and evaluate his achievements. 10

OR

Write a note on the social life during Solanki period.

- 3 Narrate the various titles of Siddaraj Jay Sinha. 10

OR

Write note on Karnadev Vaghela and give detailed idea of fall of Hindu dynasty in Gujarat.

- 4 (A) Write short note on any **one**. 8

- (1) Religious conditions during Solanki period.
(2) Somnath Patan

- (B) Write short note on any **one**. 8

- (1) Modhera Sun Temple
(2) Vastupal Tejpal

- 5 Write short answers. (any **two**) 14

- (1) Evaluate the contribution of Mulraj Solanki in the establishment of Solanki dynasty.
(2) Achievement of Solanki king Kumarpal.
(3) Contribution of Raj Mata Minaldevi.
(4) Invasion of Mahmood Gaznavi on Gujarat.
